

Η αντιπαράθεση της Όπερας

1ο Μέρος

Γράφει ο Jorge Sotirios

Ο εορτασμός της 25ης Μαρτίου για την επέτειο των 200 χρόνων από τον Ελληνικό Πόλεμο για την Ανεξαρτησία ήταν σε πλήρη εξέλιξη την περασμένη εβδομάδα. Η συναυλία Hymn to Liberty στο Δημαρχείο του Σίδνεϊ με τον George Ellis να διευθύνει χειροκροτήθηκε με μεγάλη ζέση. Η πληθωρική εισαγωγή-προσκλητήριο στα όπλα εκ μέρους του καθηγητή Βρασίδα Καραλή είδε ακόμη και ανθρώπους από το ακροατήριο να αναζητούν τα μουσκέτα τους και το μπαρούτι, προκειμένου να αναζωπυρώσουν την ελληνική αντίσταση. Αμέσως μετά, το κοινό ξεχύθηκε στην ακτή του λιμανιού και περίμενε με αδημονία να δει τα ιστία της Όπερας να προβάλλουν ολόφωτα. Πολλοί θεατές πίστευαν ότι θα έβλεπαν την ελληνική εθνική σημαία να προβάλλεται στα εμβληματικά ιστία, καθώς πολλές τέτοιες ψηφιακές εικόνες είχαν ήδη κυκλοφορήσει τις προηγούμενες ημέρες.

Στην πραγματικότητα, αυτό που εμφανίστηκε στο φόντο του νυχτερινού ουρανού ήταν μια εικόνα άξια σημειολογικής ανάλυσης. Οι σχεδιαστές γραφικών από την Ελλάδα στους οποίους ανατέθηκε το έργο δημιούργησαν ένα επίσημο λογότυπο για τον εορτασμό του 1821. Μα και μια αναζωογονητική εικόνα! Εδώ υπήρχε κάτι που αξίζει να το αγκαλιάσει κανείς, καθώς πρόβαλλε μια ανανεωμένη ιδέα της Ελλάδας. Ξετυλιγμένη στα ιστία, μια γαλανόλευκη κορδέλα υψώθηκε και έπεσε τόσο ανάλαφρα, συνδέοντας τον απαλό παφλασμό στο λιμάνι του Σίδνεϊ με τα κύματα της Μεσογείου. Θα μπορούσε κάλλιστα να ήταν μια κορδέλα γύρω από κάποιο δώρο για μια γιορτή. Στη στρεβλωμένη καμπυλότητα της Όπερας, τα ξεχωριστά χρώματα της Ελλάδας (αν και όχι τα ακριβή χρώματα της σημαίας) μετέφεραν πολλές συνδηλώσεις: το Αιγαίο, τα ασβεστωμένα σπίτια στη Μύκονο, εθνικές αθλητικές ομάδες. Ομοίως, η εικόνα υπαινισσόταν τη ρυθμική γυμναστική, δείχνοντας με ένα νεύμα προς τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Η φωτογράφος Effy Alexakis, η οποία σταθερά φωτογραφίζει πρόσωπα Ελλήνων και εκδηλώσεις στην Αυστραλία με έναν μοναδικό τρόπο, θαύμασε το σχέδιο για την απλότητα και τον δυναμισμό του, και είναι μια άποψη την οποία συμμερίζομαι κι εγώ. Οι σκληρές κάθετες και οριζόντιες γραμμές της παραδοσιακής σημαίας αφέθηκαν στην άκρη προκειμένου να αποδοθεί μια αβίαστη ώθηση σε μια κίνηση προς τα εμπρός. Το επίσημο ελληνικό λογότυπο του 1821 ήταν τόσο ένα νεύμα προς τη διακοσμητικότητα όσο και μια επανέναρξη για τα επόμενα 200 χρόνια. Το λογότυπο υπαινίσσεται τον γλαφυρό, διαρκή διάλογο ενός έθνους που εξελίσσεται μέσα από τα σκαμπανεβάσματά του, γιατί ένα έθνος είναι κυρίως το άθροισμα των ανθρώπων του, και ποτέ ένα project που έχει μείνει ημιτελές.

Προφανώς τα σύμβολα είναι σημαντικά και υπάρχουν πολλοί που ίσως αισθάνονται προσβεβλημένοι όταν παραμερίζονται τα θρησκευτικά τους σύμβολα. Αλλά πρέπει να επισημανθεί ότι τα ιστία της Όπερας χρησιμοποιούνται κυρίως ως καλλιτεχνικός καμβάς.

Αντίθετα, μια υφασμάτινη σημαία φαίνεται φθαρμένη και στατική. Πάρα πολλά φέρετρα έχουν καλυφθεί με εθνικές σημαίες, με το βάρος της τραγωδίας να τα τυλίγει. Με μεγάλο σεβασμό σε εκείνους που ισχυρίζονται ότι τους αντιπροσωπεύει μια σημαία, επί του παρόντος υπάρχουν 195 εθνικές σημαίες σε όλο τον κόσμο και η καθεμία δικαίως θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι αξίζει να πεθάνει κανείς γι' αυτήν. Οι σημαίες προκαλούν έντονα συναισθήματα, κι αυτό είναι φυσικό.

Η εικόνα που προβλήθηκε στα ιστία σύντομα διαίρεσε τον κόσμο. Μια δειγματοληψία των διαφορετικών απόψεων με εξέπληξε. Υπήρχε μια μικρή μειονότητα που αισθάνθηκε εξαπατημένη, καθώς περίμενε να δει την κοινότυπη ψηφιακή αναπαράσταση. Η παλαιότερη γενιά Ελλήνων, ωστόσο, δεν παραπονέθηκε γι' αυτή την παράλειψη, καθώς αυτή η οπτική χειρονομία ήταν μια αναγνώριση που γέμισε τους ανθρώπους με υπερηφάνεια. Ο Ορθόδοξος κλήρος πολύ φυσικά πικράθηκε από την απουσία του Σταυρού (περισσότερα επί τούτου την επόμενη εβδομάδα). Ωστόσο, κάποιοι νεότεροι που εξέφρασαν την απογοήτευσή τους μου προκάλεσαν μεγαλύτερη ανησυχία. Αρκετά άτομα κάτω των τριάντα που έτυχε να ακούσω εξοργίστηκαν με την απουσία του Σταυρού. Αυτή η απουσία, αμφισβητώντας τη μονοδιάστατη άποψή τους για την Ελλάδα, γέννησε παράνοια, καθώς ήταν βέβαιοι ότι η παράλειψη του Σταυρού είχε στόχο να καθουσιάσει τις μουσουλμανικές ευαισθησίες (αν και οι εθνικές σημαίες απαγορεύονται στα ιστία). Έχοντας χάσει την πατρίδα του, αυτό το ρεύμα των παρευρισκομένων δεν ήθελε να χάσει και την ταυτότητα της πατρίδας του. Η διατήρηση ενός οράματος για μια αμετάβλητη Ελλάδα, αυτή των γονιών τους ή ακόμη και της γενιάς των παππούδων τους, δεν τους αφήνει χώρο για την Ελλάδα του 21ου αιώνα, με την οποία συναντήθηκαν στα πολυάριθμα ταξίδια μου κατά τη συγγραφή του βιβλίου μου Graffiti Over Marble. Οι Αλβανοί Έλληνες, οι Νιγηριανοί μετανάστες, η παρουσία των Ρομά, οι Γεωργιανοί, το ρωσικό σύνολο, οι Ολλανδοί συνταξιούχοι στη Μάνη ή οι αντίστοιχοι Σουηδοί στην Αίγινα. Όλα είναι μέρος του ευρύτερου ελ-

ληνικού μωσαϊκού. Η νεανική Ελληνική Διασπορά, που προηγουμένως ήταν σίγουρη για τα προνόμιά της, σήμερα αισθάνεται πως απειλείται.

Προφανώς τα σύμβολα είναι σημαντικά και υπάρχουν πολλοί που ίσως αισθάνονται προσβεβλημένοι όταν παραμερίζονται τα θρησκευτικά τους σύμβολα. Αλλά πρέπει να επισημανθεί ότι τα ιστία της Όπερας χρησιμοποιούνται κυρίως ως καλλιτεχνικός καμβάς. Οι ζωγραφίες με κουκκίδες των Αβοριγίνων και τα σχέδια φλοράλ έχουν πλουτίσει το λιμάνι του Σίδνεϊ. Θυμηθείτε, η Όπερα είναι ένας πολιτισμικός θεσμός και όχι εθνικιστικό μνημείο. Οι εικόνες μεγεθύνονται και διαδίδονται μέσα σε μια στιγμή, σε μια φάλαγγα ακολούθων του Instagram, κι έτσι γίνονται παγκόσμια memes. Δυστυχώς, η Όπερα είναι και ένα «εμπορικό σήμα» και χρησιμοποιείται και για εταιρικούς σκοπούς (σκεφτείτε την προνομιακή αγορά διαφημιστικών αγώνων του Racing NSW που προσέβαλε πολλούς). Η κουβέντα για τα 50.000 \$ για την προβολή του ελληνικού λογότυπου τροφοδότησε αυτό τον εμπορικό διακανονισμό. Σε τελευταία ανάλυση, η ελληνική διασπορά, νέοι και μεγαλύτεροι, πρέπει να προχωρήσει με αυτοπεποίθηση στο μέλλον. Σεβαστείτε την παράδοση, αλλά μην αφήσετε τον σεβασμό αυτό να μετατραπεί σε δουλοπρέπεια. Τα σύμβολα χρειάζονται συνεχή αναθεώρηση, διαφορετικά μπορεί να μετατραπούν σε φετίχ. Το επίσημο λογότυπο του 1821 δεν θα ικανοποιήσει τους πάντες. Αλλά είναι ένας τολμηρός τρόπος να πάμε μπροστά.

Το 2ο Μέρος θα εξετάσει την απουσία του Σταυρού από τα ιστία της Όπερας, αλλά τη συμπερίληψή του στον Πύργο του Άιφελ.

Το βιβλίο του Jorge Sotirios Graffiti Over Marble, A Portrait of Greece in Crisis (Inhouse Publishing) διατίθεται στο Gleebooks, στο Better Read than Dead στο Newtown, στο The Bilingual Bookshop και στο The Best Bookshop in Town στην Cronulla. Επίσης, διατίθεται και ηλεκτρονικά: https://inhousebookstore.com.au/products/graffiti-over-marble-a-portrait-of-greece-in-crisis?_pos=1&_sid=84443c40d&_ss=r